

Zacharias/Zakarijja, Johannes/Jahja en Maria/Marjam

Ook in het verhaal van Zacharias/Zakarijja ontmoeten Koran en Bijbel elkaar. In beide boeken staat het wonder beschreven van zijn bejaarde vrouw, Elizabet, die zwanger raakt en Johannes/Jahja zal baren. Zijn geboorte wordt aangekondigd door een engel aan de priester. Hij wordt met stomheid geslagen. In de Bijbel is de stomheid van Zacharias een straf omdat hij de engel niet geloofde. In de Koran is het een teken waar Zakarijja zelf om vraagt. In de Bijbel wordt Johannes al voor zijn geboorte geïntroduceerd als hij die de weg vrij maakt voor de Heer, waarmee Jezus bedoeld is. In de Koran ontbreekt deze link.

Bijbel en Koran vullen elkaar aan waar het gaat om de relaties tussen de familie Zacharias/Zakarijja en Maria/Marjam, die als moeder van Jezus/'Isa in het volgende hoofdstuk uitvoerig aan de orde komt.

Marjam was de dochter van de profeet Imraan. Toen de moeder van Marjam in verwachting was, overleed haar man. Zij beloofde God dat zij haar kind (een jongetje zoals zij dacht) zou laten opgroeien in de tempel, waaraan haar zwager Zakarijja als priester verbonden was. Toen het echter geen jongetje maar een meisje werd wilde ze toch haar belofte waar maken, hoewel er in die tijd in de tempel geen vrouwen werden toegelaten. Haar oom Zakarijja nam haar onder zijn hoede. Hij bouwde voor haar een apart verblijf binnen de tempel waar zij woonde. Hij verbaasde zich erover dat het jonge meisje als vanzelf iedere keer bij zijn bezoek over eten en drinken beschikte. Marjam verklaart dat God voor haar zorgt.

Tegen deze achtergrond krijgt het Bijbelse verhaal over de ontmoeting tussen Elizabet en Maria meer diepgang. Volgens de Koran was de oudere vrouw immers de tante van Maria en bovendien getrouwd met de priester die haar opvoeding had verzorgd. De ongeboren Johannes erkent Jezus, nog in de baarmoeder, als zijn meerdere. De ontmoeting is zeer vreugdevol. Hier lopen de verhalen niet parallel, maar vormen zij een aanvulling op elkaar.

Het verhaal zoals in de Bijbel over het leven en de dood van Johannes de Doper is niet terug te vinden in de Koran, de bijnaam de doper evenmin. Over een ontmoeting tussen Johannes en Jezus wordt niets vermeld. In de Bijbel staat Johannes, die Jezus doopt, bekend als hij die de weg voor de Heer gereedmaakt. Wel wordt ook in de Koran hoog opgegeven van Jahja. Hij wordt opgenomen in het rijtje van beroemde profeten/boodschappers.

Beide boeken schetsen Johannes/Jahja als een bijzonder vreedzaam en ascetisch mens.

Bijbel

De zwangerschap van Elizabet

Toen... leefde er een priester die Zacharias heette. Zijn vrouw, Elisabet, stamde af van Aäron (broer van Mozes red.). Beide waren vrome en gelovige mensen... Ze hadden geen kinderen, want Elisabet was onvruchtbaar, en beiden waren al op leeftijd. Opeens verscheen hem een engel van de Heer... Zacharias schrok

Koran

Zakarijja en zijn zoon Jahja

De vermelding van de barmhartigheid van jouw Heer aan Zijn dienaar Zakarijja. Toen hij tot zijn Heer in het verborgen riep, zei hij: 'Mijn Heer, mijn gebeente is zwak geworden in mij en mijn hoofd grijs van ouderdom. Bij het aanroepen van U, mijn Heer, ben ik nooit ongelukkig geweest. Maar ik ben bang voor de

hevig bij het zien van de engel en hij werd door angst overvallen. Maar de engel zei tegen hem: 'Wees niet bang, Zacharias, je gebed is verhoord: je vrouw Elisabet zal je een zoon baren, en je moet hem Johannes noemen. Hij zal vervuld worden met de heilige Geest terwijl hij nog in de schoot van zijn moeder is, en hij zal velen uit het volk van Israël tot de Heer, hun God, brengen. Als bode zal hij voor God uitgaan... en zo zal hij het volk gereedmaken voor de Heer.' Zacharias vroeg aan de engel: 'Hoe kan ik weten of dat waar is? Ik ben immers een oude man en ook mijn vrouw is al op leeftijd.' De engel antwoordde: 'Ik ben Gabriël, die altijd in Gods nabijheid is, en ik ben uitgezonden om je dit goede nieuws te brengen. Maar omdat je geen geloof hebt gehecht aan mijn woorden, die op de voorbestemde tijd in vervulling zullen gaan, zul je stom zijn en niet kunnen spreken tot de dag waarop dit alles gaat gebeuren.' De menigte stond buiten op Zacharias te wachten, en de mensen vroegen zich af waarom hij zo lang in het heiligdom bleef. Maar toen hij naar buiten kwam, kon hij niets tegen hen zeggen. Ze begrepen dat hij in het heiligdom een visioen had gezien; hij maakte gebaren tegen hen, maar spreken kon hij niet. Korte tijd later werd zijn vrouw Elisabet zwanger. Lucas 1:5-7, 11-15, 17-24

Elizabet en Maria

Kort daarop reisde Maria... naar het huis van Zacharias... waar ze... Elizabet begroette. Toen Elisabet de groet van Maria hoorde, sprong het kind op in haar schoot; ze werd vervuld met de heilige Geest en riep luid: 'De meest gezegende ben je van alle vrouwen, en gezegend is de vrucht van je schoot! Wie ben ik dat de moeder van mijn Heer naar mij toe komt? Toen ik je groet hoorde, sprong het kind van vreugde op in mijn schoot...' Maria zei: 'Mijn ziel prijst en

verwanten die na mij komen, want mijn vrouw is onvruchtbaar. Schenk mij dan van Uw kant een naaste verwant, die van mij zal erven en die van het geslacht van Ja'koeb zal erven en maak, mijn Heer, dat hij aangenaam is.' 'O Zakarijja, Wij kondigen jou een jongen aan die de naam Jahja heeft, een naam die Wij nog niet eerder aan iemand gegeven hebben.' 19:2-7

Toen riepen de engelen tot hem terwijl hij in het heiligdom standvastig de salaat bad: 'God kondigt jou Jahja aan, bevestiger van een woord van God, leidsman, asceet en profeet; een van de rechtschapenen.' 3:39

Deze (Zakarijja red.) zei: 'Hoe kan ik nog een jongen krijgen terwijl mijn vrouw onvruchtbaar is en ik een hoge ouderdom heb bereikt?' Hij (Allah of de engel namens Allah red.) zei: 'Zo is het. Jouw Heer heeft gezegd: "Het is voor Mij gemakkelijk. Ik heb jou vroeger immers ook geschapen toen jij nog niets was." 'Hij (Zakarijja red.) zei: 'Mijn Heer, geef mij een teken.' Hij zei: 'Jouw teken is dat jij drie nachten, hoewel je gezond en wel bent, toch niet tot de mensen zult spreken.' Toen ging hij het heiligdom uit naar zijn volk en gaf hun te kennen dat zij 's ochtends en 's avonds moesten lofprijzen. 19:8-11

Toen verhoorden Wij hem en Wij schonken hem Jahja; Wij maakten zijn echtgenote namelijk weer vruchtbaar. 21:90

Zakarijja en Marjam

Toen de vrouw van 'Imraan zei: 'Mijn Heer, ik wijd bij gelofte aan U wat in mijn buik is; neem het van mij aan. U bent de horende, de wetende.' Toen zij haar gebaard had, zei zij: 'Mijn Heer, ik heb een meisje gebaard.' God wist het best wat zij gebaard had; het mannelijke is niet als het vrouwelijke. 'Ik heb haar Marjam genoemd en ik bid U haar en haar nageslacht te beschermen tegen de vervloekte satan.' Toen aanvaardde haar Heer

looft de Heer, mijn hart juicht om God, mijn redder: hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienaar. Barmhartig is hij, van geslacht op geslacht, voor al wie hem vereert. Wie honger heeft overlaadt hij met gaven, maar rijken stuurt hij weg met lege handen.' Lucas, 1:39-53

Johannes' geboorte

Toen de dag van haar bevalling was aangebroken, bracht Elisabet een zoon ter wereld. Haar buren en verwanten wilden hem Zacharias noemen, naar zijn vader. Maar zijn moeder zei: 'Nee, Johannes zal hij heten!' Ze zeiden tegen haar: 'Er is niemand in je familie die zo heet.' Ze beduidden zijn vader te laten weten hoe hij het kind wilde noemen. Hij vroeg om een schrijftablet en schreef erop: 'Johannes is zijn naam.' Iedereen was verbaasd. En meteen werd de verlamming van zijn mond en zijn tong ongedaan gemaakt, en hij begon te spreken en loofde God. Lucas 1:57-64

Zijn vader Zacharias werd vervuld met de heilige Geest en sprak deze profetie...: 'En jij, kind, jij zult genoemd worden: profeet van de Allerhoogste, want voor de Heer zul je uit gaan om de weg voor hem gereed te maken.' Lucas 1: 67, 76

Johannes de dooper - leven en dood

Het kind groeide op en werd gesterkt door de Geest. Johannes leefde in de woestijn tot de dag aanbrak waarop hij zich kenbaar maakte... Lucas 1:80

In die tijd trad Johannes de Dooper op in de woestijn... Hij verkondigde: 'Kom tot inkeer, want het koninkrijk van de hemel is nabij.' Johannes droeg een ruwe mantel van kameelhaar met een leren gordel; hij voedde zich met sprinkhanen en wilde honing. Uit Jeruzalem, uit heel Judea en uit de omgeving van de Jordaan stroomden de mensen toe, en

haar vriendelijk en zorgde ervoor dat zij goed opgroeide en Hij vertrouwde de zorg voor haar aan Zakariïa toe. Telkens als Zakariïa bij haar in het heiligdom binnenkwam vond hij proviand bij haar. Hij zei: 'Marjam, waar heb jij dit vandaan?' Zij zei: 'Het komt van God. God geeft levensonderhoud aan wie Hij wil, zonder afrekening.' 3:35-37

De geboorte van Jahja

...een jongen... die de naam Jahja heeft, een naam die Wij nog nooit eerder aan iemand gegeven hebben. 19:7

Jahja, de oprechte profeet

Ibrahiem, Ishaak en Ja'koeb; ieder van hen hebben Wij de goede richting gewezen en Noeh... en... Dawoed, Soelaimaan,... Joesoef, Moesa en... – en zo belonen wij hen die goed doen -, en Zakariïa, Jahja, 'Isa... Isma'iel, Joenoes en Loet; ieder (van hen) hebben Wij boven de wereldebewoners verkozen. Zij zijn het aan wie Wij het boek, de oordeelskracht en het profetschap gegeven hebben... 6:84-89

...Jahja... bevestiger van een woord van God, leidsman, asceet en profeet; 3:39

ze lieten zich door hem dopen in de rivier de Jordaan, terwijl ze hun zonden beleden.
Matteüs 3:1-6

Hij verkondigde: 'Na mij komt iemand die meer vermag dan ik;... Ik heb jullie gedoopt met water, maar hij zal jullie dopen met de heilige Geest.' Marcus 1:7-8

Toen kwam Jezus vanuit Galilea naar de Jordaan om door Johannes gedoopt te worden. Maar Johannes probeerde hem tegen te houden met woorden: 'Ik zou door u gedoopt moeten worden.' Matteüs 3:13-14

...Herodes... gaf opdracht Johannes in de gevangenis te onthoofden. Het hoofd werd op een schaal binnengebracht en aan het meisje gegeven... Matteüs 14:10-11

'O Jahja, houd het boek (de Taura) stevig vast.' En Wij gaven hem de oordeelskracht al als kind en mededogen van Onze kant en reinheid. Hij was godvrezend en plichtsgetrouw jegens zijn ouders en hij was geen ongehoorzame geweldenaar. 19:12-14

...Jahja... een van de rechtschapenen. 3:39

En vrede zij met hem op de dag dat hij geboren werd, op de dag dat hij sterft en op de dag dat hij weer tot leven wordt opgewekt.
19:15